

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

26 ноември 2018 г.

Въпроси и отговори — правата на гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство, както са предвидени в Споразумението за оттегляне, публикувано на 14 ноември 2018 г.

В настоящия документ се предоставя информация относно правата на гражданите на ЕС в Обединеното кралство, както и правата на гражданите на Обединеното кралство в ЕС, определени във втората част на проекта на Споразумението за оттегляне, публикувано съвместно от ЕС и Обединеното кралство на 14 ноември 2018 г.¹ Настоящият документ служи само за информация. Имайте предвид, че за да влезе в сила, Споразумението за оттегляне трябва да бъде ратифицирано както от Обединеното кралство, така и от ЕС.

Описанието на нормативната уредба на Обединеното кралство и предвиждания от Обединеното кралство подход за прилагане на Споразумението за оттегляне се основава на информацията, която е на разположение към настоящия момент.

Съдържание

1.	Преходен период.....	3
2.	Персонален обхват.....	4
	• <i>Условия за пребиваване, които трябва да бъдат спазени, за да попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне</i>	5
	• <i>Специфични случаи</i>	9
	• <i>Правила относно отсъствията, които трябва да бъдат обхванати от Споразумението за оттегляне</i>	10
3.	Членове на семейството.....	12

¹ https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

4.	Права на пребиваване.....	17
•	<i>Управление на Споразумението за оттегляне</i>	<i>21</i>
5.	Правила по отношение на влизането и излизането	23
6.	Престъпност и злоупотреби	25
7.	Административни процедури.....	28
8.	Професионални квалификации.....	37
•	<i>Професионални квалификации съгласно действащото право на ЕС.....</i>	<i>37</i>
•	<i>Професионални квалификации съгласно Споразумението за оттегляне</i>	<i>39</i>
9.	Социална сигурност	43
10.	Полезни връзки.....	51

1. Преходен период

Преходен период: какво представлява и за какво служи?

[Правото на ЕС относно свободното движение на гражданите на ЕС](#) ще продължи да се прилага по време на преходния период (или „периода на прилагане“, както го нарича правителството на Обединеното кралство).

Ако Споразумението за оттегляне бъде ратифицирано, преходният период ще започне на датата на оттегляне на Обединеното кралство (т.е. 30 март 2019 г. — датата на Брекзит) и по принцип ще приключи на 31 декември 2020 г.[*]

От гледна точка на свободното движение, всички права ще продължат да се прилагат до края на 2020 г., така сякаш Обединеното кралство все още е член на Европейския съюз. Това означава, че гражданите на ЕС ще могат да се ползват от правата си на свободно движение в ЕС в Обединеното кралство до края на 2020 г. Същото ще се отнася за гражданите на Обединеното кралство в ЕС.

[*] Споразумението за оттегляне предвижда възможност за удължаване на преходния период по взаимно съгласие на ЕС и Обединеното кралство.

Лицата, които пристигат в приемащата държава по време на преходния период, ще бъдат ли третирани по същия начин като лицата, които са пристигнали преди 30 март 2019 г.?

Те ще се ползват от съвсем същите права съгласно Споразумението за оттегляне като лицата, които са пристигнали в приемащата държава преди Брекзит. Правата им също така ще подлежат на същите ограничения.

Ще бъде ли възможно от лицата, които пристигат в приемащата държава по време на преходния период, да се изисква да регистрират пребиваването си?

Това е разрешено съгласно [правото на ЕС](#). Всички държави членки и Обединеното кралство могат да решат, че всеки трябва да се регистрира след изтичане на три месеца от пристигането в страната.

Отлага ли се Брекзит от преходния период?

Не. Обединеното кралство ще престане да бъде член на ЕС на датата на Брекзит. Но независимо от това, съгласно договореното [правото на ЕС в областта на свободното движение](#) ще продължи да се прилага по време на преходния период. Този период по принцип ще изтече на 31 декември 2020 г.

2. Персонален обхват

Кои ще бъдат лицата, попадащи в обхвата на Споразумението за оттегляне?

Към края на преходния период гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство трябва да пребивават законно в приемащата държава в съответствие с [правото на ЕС относно свободното движение на гражданите на ЕС](#).

По същество условията за пребиваване са същите като предвидените в [действащото право на ЕС](#). Решенията за получаване на новия статут на пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне ще се вземат в съответствие с установените в споразумението обективни критерии (*т.е. не по свободна преценка*) и въз основа на условия, които са абсолютно еднакви с определените в [Директивата за свободното движение](#) (членове 6 и 7 дават право на пребиваване за срок до пет години на лицата, които работят или притежават достатъчно финансови средства и здравна застраховка, членове 16 – 18 предоставят право на постоянно пребиваване на лицата, които са пребивавали законно в продължение на пет години).

Споразумението за оттегляне не изисква лицето да присъства физически в приемащата държава в края на преходния период – приемат се временни отсъствия, които не засягат правото на пребиваване, и по-продължителни отсъствия, които не засягат правото на постоянно пребиваване. За повече информация относно отсъствията вж. [по-долу](#).

Правото на ЕС относно свободното движение на гражданите на ЕС – какво попада в обхвата му?

По силата на действащото право на ЕС гражданите на ЕС (*и членовете на техните семейства*) се ползват с правото на пребиваване в държава членка, различна от тази на тяхната националност, съгласно няколко акта на ЕС:

- а) самия [Договор за функционирането на Европейския съюз](#) (членове 21, 45, 49 или 56);
- б) [Директивата за свободното движение](#);
- в) [Регламента относно свободното движение на работници](#);

В голямата част от случаите подробни правила, приложими за мобилните граждани на ЕС, могат да бъдат намерени в [Директивата за свободното движение](#). Това следва да бъде отправната Ви точка, за да научите повече за:

- Вашите права и социални придобивки;
- правата на членовете на Вашето семейство;
- условията, с които е обвързано правото на пребиваване;

- административните процедури или
- гаранции, които защитават правото на пребиваване.
- Условия за пребиваване, които трябва да бъдат спазени, за да попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне

Аз съм чех и пристигнах в Обединеното кралство преди две години. Работя в местна болница. Мога ли да остана, след като Обединеното кралство напусне ЕС?

Да. [Правото на ЕС в областта на свободното движение](#) ще продължи да се прилага до края на преходния период. След това, както е предвидено в Споразумението за оттегляне, ще можете да останете в Обединеното кралство, ако продължите да работите (или ако например принудително спрете да работите в съответствие с [член 7, параграф 3 от Директивата за свободното движение](#), ако станете самостоятелно заето лице, студент или търсещо работа лице).

Ще продължите да имате права на пребиваване след края на преходния период: Вашето пребиваване ще продължи да подлежи на материалноправни условия, които по същество остават същите като предвидените в [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), но за тази цел ще бъде необходимо да подадете заявление до органите на Обединеното кралство да Ви издадат новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. След като натрупате пет години законно пребиваване в Обединеното кралство, ще можете да подадете заявление за предоставяне на статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство, който Ви предоставя повече права и по-добра защита.

Аз съм британец, като живея и работя в Люксембург. Трябва ли да продължа да работя, за да запазя правата си там?

Споразумението за оттегляне защитава гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство, пребиваващи в държава, различна от тази на тяхната националност, в случай че са спазени условията за правото на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#). По същество гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство отговарят на тези условия, ако:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка; или
- са членове на семейството на друго лице, което отговаря на тези условия; или
- вече са придобили право на постоянно пребиваване (което вече не зависи от никакви условия).

Възможно е да се преминава от една от тези категории в друга (*например да напуснете работа, за да започнете следване*). Ще запазите правата си, ако отговаряте на условията за поне една категория.

Дали гражданите на ЕС, които пристигат в Обединеното кралство няколко месеца преди края на преходния период, за да търсят работа, ще бъдат защитени по някакъв начин?

Да. На гражданите на ЕС, търсещи работа в Обединеното кралство преди края на преходния период, ще бъде разрешено да останат, както и днес, в продължение на шест месеца след своето пристигане (*или малко по-дълго, ако имат реални шансове да бъдат наети*). След това те ще трябва да напуснат, освен ако са намерили работа или имат достатъчно финансови средства, за да се издържат.

Гражданин съм на Дания. Пристигнах в Обединеното кралство преди две години, но не намерих работа. Понастоящем съм без средства. Ще мога ли да остана след края на преходния период?

Споразумението за оттегляне защитава гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство, пребиваващи в държава, различна от тази на тяхната националност, в случай че са спазени условията за правото на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#). По същество гражданите на ЕС отговарят на тези условия, ако:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка; или
- са членове на семейството на друг гражданин на ЕС, който отговаря на тези условия; или
- вече са придобили право на постоянно пребиваване (*което вече не зависи от никакви условия*).

Гражданите на ЕС, които не отговарят на тези условия към края на преходния период, няма да имат законно право на пребиваване в Обединеното кралство по силата на Споразумението за оттегляне, като тяхното положение ще зависи от това дали органите на Обединеното кралство ще решат да ги третира по-благоприятно, отколкото се изисква от споразумението.

Ангажиментът на Обединеното кралство да прилага изключения от изискването за пълна здравна застраховка е едностранен и необвързващ. Каква е неговата стойност?

Споразумението за оттегляне има за цел да защитава правата, така както те са предвидени съгласно [действащото право на ЕС](#).

Пълната здравна застраховка определено представлява изискване за законното пребиваване на самоиздържащите се лица, посочено в [член 7, параграф 1, буква б\) от Директивата за свободното движение](#). Обединеното кралство е посочило, че във връзка със заявлението за нов статут на пребиваване² няма да прилага нито условието за пълна здравна застраховка, нито „проверката за истинска работа“.

Аз съм гражданин на Обединеното кралство, пребивавам в Испания. Ще ми е необходима ли здравна застраховка, за да мога да остана след преходния период?

За да продължи Вашето пребиваване, в съответствие с [правото на ЕС](#) Испания има право да изисква от самоиздържащите се лица (*включително пенсионери*) и учащите, граждани на Обединеното кралство, които още не са придобили право на постоянно пребиваване, да имат здравна застраховка.

Британски гражданин съм и живея в Лондон, но пътувам до Париж, където работя. Ще мога ли да продължа да работя във Франция след края на преходния период?

Да. Споразумението за оттегляне защитава също и така наречените погранични работници. Пограничен работник е някой, който работи или е самостоятелно зает в една държава, а пребивава в друга държава. Ще имате възможност да продължите да работите в Париж, а да пребивавате в Лондон. Ще имате възможност да подадете заявление пред френските органи за нов документ, който удостоверява, че сте пограничен работник, защитен от Споразумението за оттегляне. С този документ по-лесно ще пътувате до Франция, ще продължите да работите там и ще се връщате в Обединеното кралство.

² Вж. точка 11 от техническата бележка на Обединеното кралство от 8 ноември относно административните процедури, на адрес: <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

Аз съм гражданин на една от 27-те държави членки на ЕС и живея в Обединеното кралство от 2005 г. Беше ми издаден документ за постоянно пребиваване в Обединеното кралство. Ще се промени ли нещо за мен след края на преходния период?

Ще трябва да кандидатствате за нов статут на постоянно пребиваване съгласно правото на Обединеното кралство (*наричан статут на постоянно пребиваващ*). Въпреки това, понеже вече сте получили документ за постоянно пребиваване в Обединеното кралство съгласно съществуващото [право на ЕС в областта на свободното движение](#), административната процедура ще бъде лека. Просто ще трябва да представите Ваш валиден паспорт или лична карта, които удостоверяват, че продължавате да пребивавате в Обединеното кралство, и да декларирате евентуални присъди по наказателни дела, които присъстват в свидетелството Ви за съдимост. Тази процедура ще бъде безплатна.

Гражданин съм на Обединеното кралство. Преди две години пристигнах в Германия, за да работя в сферата на строителството. За съжаление неотдавна претърпах трудова злополука и съм трайно неработоспособен. Надявам се, че няма да е необходимо да напусна след края на преходния период!

Не, няма. Всички, които са били принудени да спрат да работят в резултат на трайна неработоспособност, причинена от трудова злополука, получават право на постоянно пребиваване съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#). Това право ще бъде защитено след края на преходния период.

Аз съм британец и работя в Нидерландия от 1995 г. Планирам да се пенсионирам през 2023 г. Интересувам се дали ще мога да остана в страната след излизането ми в пенсия.

Да. Като лице, работило поне пет години в Нидерландия, вече сте придобили право на постоянно пребиваване в страната, което вече не е предмет на каквито и да било условия (*например да трябва да продължите да работите*).

- Специфични случаи

Преди години се преместих в Обединеното кралство и се възползвах от словашката си националност, за да работя. Наскоро получих британско гражданство. Като лице с двойна националност — словашка и британска, какъв ще бъде моят статут?

Вашето британско гражданство Ви дава безусловно право на пребиваване в Обединеното кралство. След натурализирането Ви [Директивата за свободното движение](#) престава да се прилага спрямо пребиваването Ви в Обединеното кралство. От друга страна, тъй като Вашето пребиваване се е основавало на правото на ЕС в областта на свободното движение по силата на Вашата словашка националност, това гарантира, че ще продължите да попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне. Поради това ще можете да разчитате на Споразумението за оттегляне, например по отношение на правото на събиране на семейството.

Аз съм британец и живея със семейството си в Италия. Разбирам, че правото ми да остана в Италия ще бъде защитено, но как стои въпросът с правото ми да се завърна в Обединеното кралство със семейството си въз основа на съдебната практика на Съда на Европейския съюз по делото „*Surinder Singh*“ и подобни дела?

Споразумението за оттегляне защитава правата на всички, които са се възползвали от свободното движение и живеят в държава, различна от тази на собствената им националност.

То не защитава лицата, които пребивават в държавата на тяхната националност, независимо от това дали са се завърнали у дома преди или след края на преходния период. Това дали членовете на Вашето семейство ще имат възможност да живеят с Вас в Обединеното кралство ще се определя от съответното национално право на Обединеното кралство.

Аз съм португалец и пристигнах в Обединеното кралство преди много години, за да съм близо до британската си съпруга. Тя има увреждане, а аз се грижа за нея и ѝ помагам. Мисля, че моето пребиваване в Обединеното кралство е законно, но съм загрижен дали ще мога да получа защита по силата на Споразумението за оттегляне след края на преходния период.

Споразумението за оттегляне гарантира защита само на гражданите на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство към датата на изтичане на преходния период в съответствие с

условията за правото на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#).

Ако отговаряте на условията за пребиваване като самоиздържащ се гражданин на ЕС, в съответствие с правилата на Споразумението за оттегляне Вие можете да останете след края на преходния период.

Ако пребивавате в Обединеното кралство по силата на националните закони (*единствено като член на семейството на гражданин на Обединеното кралство*), ще бъдете в състояние да останете съгласно тези национални закони, които не са засегнати от Брекзит.

Аз съм от Мексико и живея в Обединеното кралство с моята петгодишна дъщеря, която е британски гражданин, като родителят, който действително упражнява родителските права по отношение на детето, съгласно т.нар. правило „Ruiz Zambrano“. Ще мога ли да остана след края на преходния период?

Споразумението за оттегляне гарантира защита само на лицата, пребиваващи в Обединеното кралство към края на преходния период в съответствие с условията за правото на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#).

Лицата, пребиваващи в Обединеното кралство изключително на основание на гражданството на ЕС на британските членове на техните семейства, не попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне. След края на преходния период техният статут на пребиваване ще се определя от националното право на Обединеното кралство.

- Правила относно отсъствията, които трябва да бъдат обхванати от Споразумението за оттегляне

Аз съм от Гърция и пристигнах в Обединеното кралство преди две години, за да уча. Миналата година учих в Италия пет месеца по програмата „Еразъм +“, след което се завърнах в университета си в Обединеното кралство. Надявам се, че това местене няма отрицателно въздействие върху пребиваването ми в Обединеното кралство!

Това няма да се отрази на Вашите права в Обединеното кралство. Според действащото [право на ЕС в областта на свободното движение](#) периодите на отсъствие, по-къси от шест месеца на година, не се отразяват върху непрекъснатостта на пребиваването. Тези гаранции са включени и в Споразумението за оттегляне.

Като британски гражданин получих правото на постоянно пребиваване във Финландия съгласно правото на ЕС в областта на свободното движение през 2010 г. Напуснах Финландия през март 2017 г., за да следвам в Гърция. Трябва ли да се върна във Финландия преди изтичането на преходния период, за да не изгубя правата си там?

Не. Тъй като сте били постоянно пребиваващ във Финландия преди отпътуването си, ще попаднете в обхвата на Споразумението за оттегляне, ако се върнете в срок от пет години след отпътуването си (*т.е. преди март 2022 г.*). Въпреки това ще трябва да кандидатствате за нов статут на постоянно пребиваване във Финландия съгласно Споразумението за оттегляне. Трябва да кандидатствате най-късно до 30 юни 2021 г. (6 месеца след края на преходния период). Вж. раздел 7 по-долу за административните процедури.

3. Членове на семейството

Аз съм британец, като баща ми, който също е британец, работи в Португалия. Живея с него и уча в местно училище. Ще ми бъде ли разрешено да остана в Португалия?

Да. Ще можете да останете с баща си. Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че всички членове на семейството, независимо от тяхната националност, които към края на преходния период са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство или с гражданин на Обединеното кралство в ЕС, могат да останат там при същите условия, които са съществували преди изтичането на преходния период, при условие че спазват евентуалното изискване да подадат заявление за статут на пребиваване в Португалия.

Аз съм корейка. Пристигнах в Обединеното кралство, за да живея със съпруга си, който е латвиец, но напоследък бракът ми е пълен с проблеми. Искам да подам молба за развод, но се боя как това ще се отрази върху правото ми на пребиваване след края на преходния период.

Споразумението за оттегляне възпроизвежда [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), което, при определени условия, вече защитава съпрузите — граждани на трети държави, които са в развод с гражданин на ЕС. Ако сте сключили брак най-малко три години преди развода и сте живели в Обединеното кралство през най-малко една от тези години, можете да продължите да пребивавате в Обединеното кралство след края на преходния период, при условие че подадете заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. След като се разведете окончателно, ще трябва да отговорите на определени условия за право на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), така, както ако сте гражданин на ЕС. След като натрупате пет години непрекъснато законно пребиваване там, ще можете да кандидатствате за статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство.

Живея и работя в Обединеното кралство с моя словашки партньор. Планираме скоро да имаме дете. Трябва ли да ускорим плановете си, така че бебето да се роди преди края на преходния период?

Не е необходимо да бързате. Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че децата, родени преди или след края на преходния период в семейства на граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство, ще имат възможност да останат там, при условие че подадете заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Живея в Обединеното кралство с моя съпруг от Румъния. Беше ми издадена карта за пребиваване в ЕС. Мога ли да остана след края на преходния период?

Да, можете да останете, при условие че подадете заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Те ще имат право да останат, но ще трябва да кандидатстват за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Аз съм от Германия и живея в Обединеното кралство с детето, което съм осиновил/а. Ще можем ли да останем заедно?

Да, ще можете да останете заедно. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Осиновените деца се третират по същия начин като биологичните деца.

За децата, родени след края на преходния период, Споразумението за оттегляне предвижда изискване родителят, пребиваващ в приемащата държава, да упражнява родителски права по отношение на детето. Дали споразумението защитава само вече разведените двойки?

Не. В Споразумението за оттегляне определението за упражняването на родителски права е много широко. То включва правата на упражняване на родителски права, придобити по закон, по силата на съдебно решение или дори по силата на споразумение между родителите.

Преди няколко години подадох заявление до органите на Обединеното кралство да се присъединя към моята братовчедка от Швеция, която живее в Единбург, тъй като бях на нейна финансова издръжка. Органите на Обединеното кралство приеха това и ми издадоха карта за пребиваване в ЕС. Какво ще се случи с мен?

Можете да останете, при условие че подадете заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Те ще имат право да останат, но ще трябва да кандидатстват за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Беше ми издадена входна виза, за да се присъединя към моята британска леля, която живее в Швеция. Леля ми ми предоставя финансова подкрепа, след като родителите ми починаха. Решението по заявлението ми за разрешение за пребиваване все още се очаква в края на преходния период. Какво ще се случи с мен?

В съответствие с [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), по заявлението Ви ще бъде взето решение съгласно шведското национално законодателство и Вашето влизане и пребиваване следва да се улесни. Ако шведските органи решат да Ви предоставят право на пребиваване, ще попаднете в обхвата на Споразумението за оттегляне. Всеки отказ трябва да бъде напълно обоснован и подлежи на обжалване.

Аз съм небрачен партньор на гражданин на България, пребиваващ в Обединеното кралство. Планирам да се присъединя към него, но мога да го направя едва след четири години поради настоящи трудови ангажименти в моята страна, Канада. Ще мога ли да се присъединя към него дори и след края на преходния период?

Да. Споразумението за оттегляне защитава партньорите, които имат трайно партньорство с гражданин на ЕС към края на преходния период, но не са пребивавали с въпросния партньор в Обединеното кралство. Ще можете да се присъедините към Вашия партньор в Обединеното кралство, при условие че когато пожелаете да се преместите в Обединеното кралство, все още сте в трайно партньорство с него и той е получил новия статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Племенник съм на чешки гражданин, живеещ в Обединеното кралство. Планирам да се присъединя към него, но мога да го направя едва след четири години, понеже понастоящем съм ангажиран с образованието си в моята страна. Ще мога ли да се присъединя към него дори и след края на преходния период?

Споразумението за оттегляне не защитава членовете на семейството в широк смисъл на граждани на ЕС (*с изключение на тези, които имат трайно партньорство*), които не са пребивавали със своя роднина към края на преходния период. Ако решите да се присъедините към Вашия роднина след края на преходния период, по отношение на Вас ще се прилага правото на Обединеното кралство в областта на имиграцията.

Аз съм датски студент в Кардиф. Съпругата ми живее в чужбина заедно с нашето бебе. Те биха желали да се присъединят към мен, след като завърша образованието си и намеря работа. Ще бъдат ли в състояние да направят това след края на преходния период, или е по-добре да побързат?

Те ще бъдат в състояние да се присъединят към Вас след края на преходния период. Споразумението за оттегляне защитава не само близките членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период, но също така близките членове на семейството, които са били свързани с гражданин на ЕС към датата на изтичане на преходния период, но не са пребивавали в Обединеното кралство. Те ще бъдат в състояние да се присъединят към Вас след края на преходния период, при условие че все още сте женени към момента, когато Вашата съпруга поиска да се премести в Обединеното кралство, и Вие сте получили новия статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Живея и работя в Обединеното кралство. Не съм женен/омъжена, но се надявам някой ден да сключа брак. Реално погледнато това може да стане след края на преходния период. Дали моят бъдещ съпруг/съпруга ще може да се присъедини към мен в Обединеното кралство? А ако имаме дете?

Вашият бъдещ съпруг/съпруга няма да може да се присъедини към Вас по силата на Споразумението за оттегляне, тъй като то не защитава лицата, които ще сключат брак с гражданин на ЕС след края на преходния период. Всеки бъдещ съпруг/съпруга ще трябва да спазва правилата на Обединеното кралство в областта на имиграцията. Всяко бъдещо дете ще може да се присъедини към гражданин на ЕС, пребиваващ в Обединеното кралство преди края на преходния период, ако този гражданин е родител, упражняващ родителските права по отношение на детето.

Аз съм от Аржентина и работя в Обединеното кралство, където живея с моя 6-годишен син с хърватско гражданство и моята 2-годишна дъщеря с аржентинско гражданство. Ще бъде ли в състояние да остана след края на преходния период?

Всички можете да останете, при условие че Вие и Вашият син с хърватско гражданство отговаряте на условията за законно пребиваване и Вие сте получили новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че след края на преходния период в Обединеното кралство могат да останат не само гражданите на ЕС (т.е. Вашият син), но и всички членове на семейството, които не са граждани на ЕС (т.е. Вие и Вашата дъщеря), чието присъствие е необходимо, за да не се

накърни правото на пребиваване на Вашия син, предоставено му по силата на Споразумението за оттегляне.

Живея в Обединеното кралство като родителят, който действително упражнява родителските права по отношение на моя син с полско гражданство, който учи там. Полският ми партньор, който работеше в Обединеното кралство, ни напусна. Ще мога ли да остана?

Споразумението за оттегляне Ви дава право да пребивавате в Обединеното кралство, докато Вашият син завърши своето образование. Вие запазвате това право най-малко докато Вашият син навърши пълнолетие, а евентуално и след това, докато той продължава да се нуждае от Вашето присъствие и грижи, за да продължава своето обучение. Имайте предвид, че може да не сте в състояние да останете постоянно в Обединеното кралство.

4. Права на пребиваване

Аз съм от Кипър и живея в Лондон с майка ми, която работи като инженер. Ходя на училище, но се надявам да отворя собствен магазин за цветя. Ще мога ли да остана и да започна работа, след като завърша училище?

Да. Не само ще можете да останете в Обединеното кралство, но ще запазите и всички възможности, които [правото на ЕС в областта на свободното движение](#) предоставя понастоящем на гражданите на ЕС. Ще можете да работите, да учите, да извършвате стопанска дейност или да стоите вкъщи и да се грижите за членовете на Вашето семейство. Правата Ви няма да бъдат засегнати, след като започнете да работите.

Аз съм от Словения. Пристигнах в Обединеното кралство три години преди края на преходния период и оттогава съм самостоятелно заето лице. Ще мога ли да получа статут на постоянно пребиваващ и ако е така, при какви условия?

След като сте пребивавали законно в Обединеното кралство пет пълни години (*включително периодите на пребиваване преди и след края на преходния период*), Вие ще бъдете в състояние да кандидатствате за новия статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство.

Споразумението за оттегляне защитава гражданите на ЕС, пребиваващи в държава членка, различна от тази на тяхната националност, в случай че са спазени условията за правото на пребиваване, предвидени от [правото на ЕС в областта на свободното движение](#). По същество пребиваването на гражданите на ЕС е законно, ако те:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка (включително учащите); или
- са членове на семейството на гражданин на ЕС, който отговаря на тези условия.

След пет години непрекъснато законно пребиваване ще можете да кандидатствате за новия статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство.

Аз съм британец и от девет години живея с родителите си във Финландия. Те работят и двамата. Имам ли някакви права на пребиваване във Финландия след края на преходния период?

Да. Като лице, живяло поне пет години в държава — членка на ЕС, вече сте придобили право на постоянно пребиваване, което повече не подлежи на каквито и да било условия (като например, че трябва да продължите да бъдете член на семейството). Това право се запазва съгласно Споразумението за оттегляне, при условие че спазвате всички евентуални изисквания за кандидатстване за статут на пребиваване във Финландия.

Аз съм естонец и следвам в университет в Обединеното кралство. Ако всичко върви добре, ще завърша следването си през 2022 г. Ще мога ли да остана в Обединеното кралство и да търся работа там?

Да. Ще можете да останете в Обединеното кралство след края на преходния период, както и сега, като студент, работник или самостоятелно заето лице, при условие че подадете заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. След пет години на пребиваване ще можете да кандидатствате за нов статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство съгласно неговото национално право. Гражданите на ЕС ще продължат да могат да се „прехвърлят“ от една категория в друга: учащите ще могат да започнат работа (и да станат работници), работниците ще могат да се пенсионират (и да станат самоиздържащи се лица), самоиздържащите се лица ще могат да започнат да учат, и т.н.

Аз съм от Малта и имам право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство, където съм роден/а и отраснал/а. Моето следване в университета е към края си и вече имам страхотно предложение за работа в Словакия. Предлагат ми тригодишен договор, но се опасявам, че ако напусна Обединеното кралство, няма да мога да се завърна. Моля, разсейте съмненията ми!

След като сте подали заявление и сте получили нов статут на постоянно пребиваващ от органите на Обединеното кралство, ще можете да напуснете Обединеното кралство за срок до пет години, като след това можете да се завърнете без изгубване на статута. Правилото за петте години защитава също така онези граждани, които отсъстват от приемащата държава към края на преходния период, при условие че са подали заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Аз съм от Унгария и от 15 години живея и работя в Обединеното кралство. Надявам се, че ще мога да остана там след края на преходния период. Бихте ли ме уверили, че ще мога да запазя моите права и социални придобивки за неограничен срок?

Няма „краен срок“, след който правата да се губят. Всички, които са защитени по силата на Споразумението за оттегляне, ще запазят вече получените права и социални придобивки пожизнено.

Въпреки това, някои права могат да бъдат изгубени при определени обстоятелства. Например новият статут на постоянно пребиваване в Обединеното кралство се губи, ако лицето отсъства от приемащата държава за непрекъснат период, надхвърлящ пет години.

Аз съм от Австрия и през последните двадесет години живея в Обединеното кралство. Получавам социални помощи. Предполагам, че ще мога да остана в Обединеното кралство след края на преходния период, но дали все още ще получавам помощите, от които се нуждая?

Да. Всички граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство и отговарящи на условията за нов статут на постоянно пребиваващи там след края на преходния период, ще запазят правото си на пребиваване и на равно третиране. Това означава, че щом са имали право на помощ, социална придобивка или предимство преди края на преходния период, те ще продължат да бъдат третирани по същия начин.

Аз съм от Литва и уча в университет в Обединеното кралство. Ще трябва ли да плащам по-високи такси за обучение след края на преходния период? Ще имам ли достъп до студентски заеми?

Всички граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство и отговарящи на условията за нов статут на пребиваване там след края на преходния период, ще запазят правото си на пребиваване и на равно третиране.

За студенти, започнали следването си в Обединеното кралство преди края на преходния период, това означава, че те ще продължат да плащат същите такси за обучение като британските граждани. По отношение на достъпа до помощ за издръжка за следване, като например студентски стипендии или студентски заеми, спрямо студентите от ЕС, включени в обхвата на Споразумението за оттегляне, ще продължат да важат същите правила, както и днес. Тези права подлежат на евентуални бъдещи промени във вътрешните политики, ако те засягат и гражданите на Обединеното кралство.

Аз съм лице с националност на Обединеното кралство, пребиваващо в Португалия и защитено от Споразумението за оттегляне. Ще продължа ли да се ползвам с правата на свободно движение в рамките на ЕС след края на преходния период?

Лицата с националност на Обединеното кралство, защитени от Споразумението за оттегляне в една държава членка, няма да са в състояние да се позовават на Споразумението за оттегляне, за да получат правото да се придвижват свободно в друга държава членка, да се установят или да предоставят услуги или трансгранични услуги на лица, установени в други държави членки.

Това не засяга правата, от които гражданите на Обединеното кралство могат да се ползват по силата на други инструменти на ЕС или на националното право.

Не е справедливо правата на гражданите на Обединеното кралство да бъдат ограничени до държавата — членка на ЕС, в която пребивават към датата на изтичане на преходния период, тъй като Споразумението за оттегляне не включва правото на мобилност в рамките на ЕС след края на преходния период.

Гражданите на Обединеното кралство ще продължат да могат да се придвижват, временно или постоянно, в други държави членки, ако спазват законодателството на ЕС в областта на законната миграция, приложимо за гражданите на трети държави.

Така например, на гражданите на Обединеното кралство, на които е издаден документ за пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне от държава членка, която прилага изцяло правото от Шенген, ще бъде разрешено да се движат свободно в границите на Шенгенското пространство за срок до 90 дни в рамките на всеки период от 180 дни. Днес Шенгенското пространство обхваща повечето държави — членки на ЕС, с изключение на България, Ирландия, Кипър, Обединеното кралство, Румъния и Хърватия (*България и Румъния понастоящем са в процес на присъединяване към Шенгенското пространство*). Извън ЕС, към Шенгенското пространство са се присъединили Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн.

Допълнителна информация относно правилата на ЕС в областта на законната миграция можете да намерите на адрес https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en или <http://ec.europa.eu/immigration>.

- Управление на Споразумението за оттегляне

Какво ще попречи на органите на Обединеното кралство да изменят законите си относно новия статут на пребиваване в бъдеще?

В Споразумението за оттегляне много ясно е посочено, че когато на гражданин на ЕС вече е предоставен новият статут на пребиваване в Обединеното кралство, няма да бъде възможно той да му бъде отнет по причини, различни от изрично разрешените в Споразумението за оттегляне (*например в следствие на извършване на престъпление*).

Правата, предоставени по силата на Споразумението за оттегляне, ще бъдат обвързващи съгласно международното право, като в Обединеното кралство гражданите на ЕС ще могат пряко да се позовават на тях. Обединеното кралство ще приеме законодателство, съгласно което правата на гражданите, произтичащи от Споразумението за оттегляне, ще бъдат включени в националното право на Обединеното кралство.

Законодателството на Обединеното кралство, уреждащо правата на гражданите на ЕС, предвидени в Споразумението за оттегляне, ще има предимство пред останалото законодателство на Обединеното кралство. Това означава, че законите на Обединеното кралство няма да могат „случайно“ да отнемат права, гарантирани от Споразумението за оттегляне. Ако Парламентът на Обединеното кралство реши в бъдеще да отмени законодателството, уреждащо правата на гражданите на ЕС в Обединеното кралство, подобна отмяна би нарушила Споразумението за оттегляне и би довела до последици от това нарушение в съответствие с предвиденото в самото Споразумение за оттегляне и в международното право.

Ще има ли независим национален орган, който да упражнява надзор във връзка със Споразумението за оттегляне?

В Обединеното кралство върху въвеждането и прилагането на частта от Споразумението за оттегляне, уреждаща правата на гражданите, ще се упражнява надзор, който ще се осъществява от независим национален орган.

Правомощията и функциите на този орган на Обединеното кралство, включително компетентността за провеждане на разследвания въз основа на жалби на граждани, са установени в Споразумението за оттегляне и са еквивалентни на правомощията на Европейската комисия по силата на Договорите на ЕС. Този орган също така ще има правомощие да завежда съдебни искове пред компетентните съдилища на Обединеното кралство във връзка с жалбите на гражданите с оглед да се търсят подходящи правни средства за защита.

Както органът, така и Комисията ще докладват всяка година пред специалния комитет по правата на гражданите, създаден по силата на Споразумението за оттегляне, за своите

дейности, свързани с прилагането на правата на гражданите, произтичащи от Споразумението, включително относно броя и естеството на получените жалби.

Съдът на Европейския съюз ще престане да бъде компетентен след осем години. Това означава ли, че моите права също ще бъдат загубени след края на преходния период?

Вашите права съгласно Споразумението за оттегляне са пожизнени (*но могат да бъдат загубени при определени обстоятелства, например продължително отсъствие от приемащата държава*).

Макар че възможността на съдилищата на Обединеното кралство да се допитват до Съда за тълкуването му на Споразумението за оттегляне ще бъде ограничена до осем години, този период ще бъде достатъчно дълъг, за да се гарантира, че Съдът ще може да се произнесе по най-важните въпроси.

Други аспекти на Споразумението за оттегляне не са ограничени във времето, като например възможността на лицата да се позовават директно на Споразумението за оттегляне, което има предимство пред несъвместимите разпоредби на националното законодателство или национални мерки, или задълженията на административните и съдебните органи на Обединеното кралство да се съобразяват със съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз, постановена преди края на преходния период, както и надлежно да вземат предвид бъдещата съдебна практика, която ще бъде постановена след края на прехода.

Забелязвам, че критериите за пребиваване ще се основават на постановките на правото на ЕС в областта на свободното движение, както то се тълкува от Съда на Европейския съюз, но какво ще стане, в случай че Обединеното кралство не е транспонирало правилно това право и се използва погрешно тълкуване?

Текстът на Споразумението за оттегляне е ясен: когато критериите за пребиваване се основават на понятията на правото на ЕС в областта на свободното движение, тези критерии трябва да бъдат тълкувани в съответствие с решенията на Съда на Европейския съюз преди края на преходния период.

Когато Обединеното кралство се основава на неправилно тълкуване на постановките на правото на ЕС, което противоречи на някое от тези решения, в крайна сметка предимство трябва да има тълкуването на Съда на Европейския съюз.

Освен това съдилищата на Обединеното кралство трябва надлежно вземат предвид тълкуванията на Съда на Европейския съюз в съдебната практика, постановена след края на преходния период.

5. Правила по отношение на влизането и излизането

След Брекзит ще имам ли възможност да пътувам до Обединеното кралство?

До края на преходния период гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство ще продължат да могат да пътуват свободно само с валиден паспорт или лична карта.

След края на преходния период гражданите на ЕС или гражданите на Обединеното кралство, които са пребивавали в приемащата държава преди края на преходния период, ще могат да напускат приемащата държава и да се връщат в нея със своя валиден паспорт или лична карта. Членовете на техните семейства, които не са граждани на ЕС, ще имат същите права с валиден паспорт.

Обърнете внимание, че пет години след датата на изтичане на преходния период приемащата държава ще има право повече да не приема лични карти, които не съответстват на приложимите международни стандарти, свързани с биометричната идентификация.

Правилата по отношение на влизането в Обединеното кралство за други граждани на ЕС (*лицата, които не са пребивавали в Обединеното кралство към датата на изтичане на преходния период*) и по отношение на влизането в ЕС на лица с националност на Обединеното кралство не са включени в обхвата на Споразумението за оттегляне.

Като литовски гражданин, пребиваващ в Обединеното кралство, може ли към мен в бъдеще да се прилагат изисквания за виза?

Не — стига да разполагате с валиден документ на Обединеното кралство, удостоверяващ Вашия нов статут на пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне.

Аз съм от Люксембург. Не пребивавам в Обединеното кралство, но редовно го посещавам, ще ми бъде ли необходима виза?

Това дали ще се нуждаете от виза след края на преходния период, или не, ще зависи от бъдещите правила, които ще бъдат въведени в Обединеното кралство.

Аз съм британец и живея в България. Китайската ми съпруга тъкмо започна курса си на обучение в университет в Мелбърн. Кои визови правила ще се прилагат спрямо нея през 2025 г., когато тя ще се присъедини към мен в България?

Ако приемем, че през 2025 г. по отношение на лицата с китайска националност ще се прилагат изисквания за виза, Вашата съпруга ще се ползва от гаранциите по Споразумението за оттегляне, които гарантират, че нейната виза следва да бъде издадена безплатно и по ускорена процедура.

6. Престъпност и злоупотреби

От 11 години живея и работя в Обединеното кралство. Преди няколко години бях осъден за престъпление на лишаване от свобода за срок от пет месеца. Това лишаване от свобода ще засегне ли правата ми?

Престъпното поведение може да има последици за правото на пребиваване, било то съгласно действащото [право на ЕС в областта на свободното движение](#), или по силата на Споразумението за оттегляне. За престъпления, извършени преди края на преходния период, ще се прилагат действащите правила на [Директивата за свободното движение \(глава VI\)](#).

Това означава, че всички решения, засягащи правото на пребиваване, вземани на основание престъпления, извършени преди края на преходния период, ще трябва да се вземат при стриктно разглеждане на всеки отделен случай, като само тези нарушители, чието лично поведение представлява реална, актуална и достатъчно сериозна заплаха, засягаща някой от основните интереси на обществото, могат да бъдат принудени да напуснат Обединеното кралство.

Какво ще се случи с гражданите на ЕС, на които е разрешено да останат в Обединеното кралство по силата на Споразумението за оттегляне, и които извършат престъпление?

Всяко престъпление, извършено след края на преходния период, ще бъде предмет на националното право.

В Обединеното кралство това понастоящем означава, че лицата, извършили престъпление, което води до присъда лишаване от свобода за срок от 12 месеца или повече, могат да бъдат експулсирани. Те ще имат право да обжалват такова решение, като случаят им бъде разгледан от независим съд.

Тревожа се, че мнозина ще правят опити за измама под претекст, че попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне. С какви защитни мерки ще разполагат органите?

Всички настоящи защитни мерки, с които държавите членки разполагат по силата на [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), за да предотвратяват злоупотреби и измами, ще бъдат възпроизведени в Споразумението за оттегляне. В случай на злоупотреба с права или измама, като например фиктивен брак, подправяне на документи или лъжливо представяне на материален факт, който е от решаващо значение за правото на пребиваване, държавите ще могат да вземат необходимите мерки за отказ,

прекратяване или отнемане на дадено право, предоставено със Споразумението за оттегляне. Всяка подобна мярка ще трябва да бъде пропорционална и ще подлежи на съдебно обжалване.

Решенията на органите на Обединеното кралство, взети въз основа на правилата относно злоупотребата с права, ще водят ли до изгубване на правото на обжалване?

Извършването на злоупотреба или измама може да доведе до изгубване на правото на пребиваване, но не и до изгубване на правото на обжалване. Приемашката държава може да ограничи правата на свободно движение на гражданите на ЕС, за които е доказано, че злоупотребяват със [законодателството на ЕС](#) (например при фиктивни бракове). След като злоупотреба или измама е доказана от националните органи, засегнатите лица имат пълни права на обжалване на решение, което ограничава техните права на пребиваване на тези основания, включително правото да останат, докато тече производството по обжалване, в рамките на ограниченията, предвидени в член 31, параграф 2 от [Директивата за свободното движение](#).

Споразумението за оттегляне гласи, че органите на Обединеното кралство ще могат да извършват систематични проверки за криминални прояви и проверки за сигурност на всички лица, подали заявление за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство. Възможно ли е това?

Да. Брекзит се извършва в много специален контекст, тъй като органите на Обединеното кралство ще трябва да вземат принципно решение дали въпросните лица следва да получат нов статут на пребиваване в Обединеното кралство по силата на Споразумението за оттегляне до края на живота си.

В този контекст е целесъобразно Обединеното кралство да създаде нова процедура за лицата, желаещи да получат този нов статут на пребиваване в Обединеното кралство, или вместо това да подлежат изключително на правилата на Обединеното кралство в областта на имиграцията. Това означава, че след края на преходния период Обединеното кралство ще може да извежда от територията си нарушителите от ЕС, извършили своите престъпления преди края на преходния период, само при условие че и понастоящем има право да ги изведе от територията си.

Аз имам глоби за превишена скорост и неправилно паркиране в Обединеното кралство, които не се виждат в моето съдебно досие. Необходимо ли е да ги съобщя на органите на Обединеното кралство?

Не, трябва да декларирате само онези присъди по наказателни дела в Обединеното кралство, които присъстват в съдебното Ви досие там.

7. Административни процедури

Има нов статут на пребиваване в Обединеното кралство, наречен „статут на установено лице“. Ще се прилага ли той по отношение на гражданите на ЕС след края на преходния период и какво точно ще означава?

Всички граждани на ЕС и членовете на техните семейства, пребиваващи в Обединеното кралство, ще трябва да подадат заявление за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство в срок до шест месеца след датата на изтичане на преходния период, за да бъдат в състояние да останат там.

Органите на Обединеното кралство предоставят информация за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства на своя специализиран уебсайт <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families> .

Като гражданин на ЕС, пребиваващ в Обединеното кралство, понастоящем не съм длъжен да поискам документ за пребиваване. Ще бъда ли задължен/а да го направя след края на преходния период? По какви причини?

За разлика от сега, всички граждани на ЕС и членовете на техните семейства, пребиваващи в Обединеното кралство, ще трябва да получат новия статут на пребиваване съгласно правото на Обединеното кралство като необходимо правно условие за продължаване на пребиваването им в Обединеното кралство. Ще можете да доказвате статута си на пребиваване не само пред органите на Обединеното кралство или полицията, но също и пред работодатели, банки, хазяи и други лица.

Новият статут на пребиваване в Обединеното кралство ще означава ли загуба на правата, които гражданите на ЕС имат понастоящем?

Материалноправните условия, въз основа на които гражданите ще получават новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, по същество съответстват на предвидените в действащото понастоящем [право на ЕС в областта на свободното движение](#) условия за получаване или изгубване на правото на пребиваване. Органите на Обединеното кралство няма да имат свободата да отхвърлят искане по причина, която не е предвидена съгласно [настоящите правила на ЕС](#). На лицата, имащи право на защита, няма да им се налага да се справят сами.

Условията за загубване на новия статут на пребиваване в Обединеното кралство ще бъдат, от една страна, по-изгодни в сравнение с тези, действащи понастоящем съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), тъй като гражданите на ЕС и членовете на

техните семейства ще могат да напускат Обединеното кралство за период до пет години, без да губят новия статут на постоянно пребиваващи (*действащите понастоящем правила позволяват само две години*). От друга страна, както и сега, гражданите на ЕС могат да загубят новия си статут на пребиваване, ако извършат престъпление в Обединеното кралство. Ако престъплението бъде извършено след края на преходния период, решението ще бъде взето съгласно националното законодателство на Обединеното кралство и всички ограничения, произтичащи от националните и международните правни инструменти, приложими в Обединеното кралство.

Не ми е ясно по какви критерии органите на Обединеното кралство ще вземат решения относно новия статут на пребиваване за граждани на ЕС. Бихте ли обяснили?

Материалноправните критерии за получаване на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство за граждани на ЕС по същество ще бъдат същите като тези, предвидени понастоящем съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#). Това ще гарантира, че всички граждани на ЕС, които биха имали право на пребиваване съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), ще отговарят на изискванията за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, и че гражданите на ЕС, които биха имали право на постоянно пребиваване съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), ще отговарят на условията за получаване на нов статут на постоянно пребиваващи в Обединеното кралство.

Докога трябва да подам заявление за „статут на постоянно пребиваващ“ или „предварителен статут на постоянно пребиваващ“?

Лицата, които са пребивавали законно в Обединеното кралство преди края на преходния период, и близките членове на семейството, които се присъединят към своя кандидат за събиране на семейството, който е гражданин на ЕС, между 1 януари и 30 март 2021 г., трябва да кандидатстват за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство до 30 юни 2021 г. (*6 месеца след края на преходния период*).

Членовете на семейството, които попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне и се присъединят към своите роднини в Обединеното кралство, за да живеят с тях, след 31 март 2021 г., имат три месеца от момента на пристигането си в Обединеното кралство, за да се регистрират за един от новите статуты на пребиваване.

През този период и докато бъде взето решение по техните заявления, те ще се ползват от настоящите си права на пребиваване.

Какво ще стане, ако решението на органите на Обединеното кралство по заявлението ми за новия статут на пребиваване се забави твърде дълго?

След подаване на заявленията и издаване на удостоверение за кандидатстване ще можете да пребивавате и да запазите всички свои настоящи права в държавата, докато бъде издадено решението. Ако заявлението Ви бъде отхвърлено, ще имате право да обжалвате решението и да останете, докато не бъде взето окончателно решение по жалбата.

Ще има ли защитни мерки за тези, които пропуснат крайния срок?

Органите на Обединеното кралство ще възприемат пропорционален подход спрямо онези, които изпуснат крайния срок. Те ще приемат заявления, когато е имало основателни причини за изпускане на срока. Кандидатите, чиито заявления са били подадени след крайния срок и не бъдат приети от органите на Обединеното кралство, ще могат да поискат от независим съд в Обединеното кралство да разгледа отказа.

Какъв е крайният срок за членове на семейството, които пристигат след края на преходния период, когато кандидатстват за новия статут?

Те ще разполагат с три месеца след пристигането си, за да подадат заявление за нов статут на пребиваване. Лицата, чиито подадени от чужбина заявления включват заедно с визата и заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, не е необходимо (в случай че заявлението им бъде одобрено) да кандидатстват отново след пристигането си в Обединеното кралство.

Съществуват ли защитни мерки, които защитават желаещите да кандидатстват за нов статут на пребиваване, които обаче не успяват да го направят, защото системата на Обединеното кралство не работи?

Да. Споразумението за оттегляне гарантира, че крайният срок от шест месеца след изтичането на преходния период (*по време на който сте длъжни да подадете заявление за нов статут на пребиваване*) следва да бъде удължен автоматично с една година, ако Обединеното кралство подаде уведомление, че поради технически проблеми не е успяло да регистрира заявление или да издаде удостоверение за кандидатстване. През този удължен период всички права на пребиваване изцяло се запазват.

Вече имам документ, удостоверяващ постоянно пребиваване, издаден ми от органите на Обединеното кралство миналата година. Искрено се надявам, че лица като мен ще имат право да останат в страната без каквито и да било затруднения.

Да. Ще трябва да подадете заявление за нов статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство, но тъй като вече сте получили право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство съгласно съществуващото [право на ЕС в областта на свободното движение](#), административната процедура ще бъде лека и ще трябва просто да представите паспорт или лична карта, да декларирате евентуални неизтърпени присъди по наказателни дела, които присъстват в съдебното Ви досие в държавата на осъждането, и да удостоверите, че продължавате да пребивавате в Обединеното кралство. Вашият нов статут на пребиваване в Обединеното кралство ще Ви бъде издаден безплатно.

Отговарям на условията за получаване на разрешение за постоянно пребиваване в Обединеното кралство, но никога не съм подавал/а заявление за документ, удостоверяващ постоянното пребиваване. Трябва ли да подам заявление преди края на преходния период?

Нямате нужда от такъв документ, за да имате право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство преди края на преходния период. Ако обаче просто искате да потвърдите правото си на пребиваване в Обединеното кралство след края на преходния период, органите на Обединеното кралство Ви съветват да изчакате новата схема за статут на пребиваване, която се очаква да бъде въведена преди 29 март 2019 г.

Аз наистина се опасявам, че новата административна процедура, която органите на Обединеното кралство подготвят за гражданите на ЕС, ще бъде кошмарна. По какъв начин ЕС защитава правата ми по време на преговорите?

Обединеното кралство е поело ангажимент да разработи нова схема, при която административните процедури за заявленията за нов статут на пребиваване ще бъдат прозрачни, безпрепятствени и рационализирани, така че да се избегне всяка ненужна административна тежест. Тя няма да доведе до възпроизвеждане на текущите процедури за постоянно пребиваване.

Формулярите за кандидатстване ще бъдат кратки, прости, лесни за ползване и адаптирани към контекста на Споразумението за оттегляне.

В Споразумението за оттегляне се уточнява, че Обединеното кралство не може да изисква нищо повече от онова, което е стриктно необходимо и пропорционално, за да се определи дали критериите за пребиваване са изпълнени. Споразумението за оттегляне съдържа

разпоредби, които следват подход, подобен на възприетия в разпоредбите относно изискванията за доказване [в правото на ЕС в областта на свободното движение](#).

Предвид настоящото прилагане на правото на ЕС в областта на свободното движение в Обединеното кралство се тревожа, че новата система няма да функционира на практика.

Обединеното кралство предостави подробна информация относно стъпките, които ще предприеме за постигане на резултати по Споразумението за оттегляне (вж. <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>). Подробностите са изложени в Споразумението за оттегляне. Тази административна система ще функционира безпрепятствено, ще бъде прозрачна и проста и не трябва да води до ненужна административна тежест.

За да бъдат предоставени конкретни гаранции за гражданите, в Споразумението за оттегляне се гарантира, че ще се прилагат всички процедурни гаранции от [Директивата за свободното движение](#). Това означава гарантиране на правото да се обжалва всяко решение за ограничаване на правото на пребиваване. То означава също, че съответният гражданин запазва всички права, произтичащи от Споразумението за оттегляне, докато се вземе окончателно решение, т.е. включително окончателно съдебно решение след процедура по обжалване.

Преди две години поисках удостоверение за регистрация на ЕС в Обединеното кралство. Събрах близо сто страници документи, за да бъде ясно за органите на Обединеното кралство, че отговарям на условията. Нямам желание отново да преминавам през това; различно ли ще бъде този път?

Да. Новият статут на пребиваване няма да изисква нищо повече от онова, което е стриктно необходимо и пропорционално, за да се определи дали критериите за пребиваване са изпълнени. Споразумението за оттегляне съдържа разпоредби, които следват подход, подобен на възприетия в разпоредбите относно изискванията за доказване [в правото на ЕС в областта на свободното движение](#). Същевременно органите на Обединеното кралство ще се стремят да използват доказателствата, които вече се намират на тяхно разположение (например данни за платени данъци върху заплатите), за да се намали броят на доказателствата, които кандидатите ще трябва да предоставят.

С други думи, кандидатите ще трябва да предоставят само минимума доказателства, необходими, за да се покаже, че отговарят на изискванията за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство (например за работник това означава паспорт или лична карта, доказателство, че е работил/а в Обединеното кралство в продължение на пет години в миналото, както и доказателство, че продължава да пребивава в Обединеното

кралство), да декларират неизтърпените си присъди по наказателни дела, присъстващи в съдебното им досие в държавата на осъждането, и нищо повече.

Смятам, че административните процедури в Обединеното кралство, свързани с имиграцията, са прекалено сложни. Ще има ли правила или гаранции, които да ми помогнат при кандидатстването?

Органите на Обединеното кралство ще работят с кандидатите за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, за да им помогнат да докажат, че отговарят на необходимите условия, и да се избегнат грешки или пропуски, които могат да повлияят на решението по кандидатурата. Органите на Обединеното кралство ще позволяват на кандидатите да представят допълнителни доказателства или да отстраняват пропуски, когато е бил допуснат обикновен пропуск. Ще се прилага известна гъвкавост по отношение на доказателствата, за да се даде възможност на Обединеното кралство да отсъди в полза на кандидатите, когато това е целесъобразно.

Органите на Обединеното кралство ще работят с кандидатите, за да им помогнат да докажат, че отговарят на условията за получаване на новия статут на пребиваване в Обединеното кралство. Кандидатите в неравностойно положение ще могат да разчитат на помощ от вида, предоставян им в Обединеното кралство понастоящем, например в общинските библиотеки.

Тъй като пътувам много, наистина не желая да приложа към своето заявление за новия статут на пребиваване в Обединеното кралство оригиналния си паспорт и да се лиша от него. Какво мога да направя?

Макар че Споразумението за оттегляне гарантира, че много придружаващи документи могат да бъдат подавани като копия, националните органи все пак могат да изискват заедно със заявлението да им бъде представен валиден паспорт или лична карта. Когато обаче документите за самоличност обикновено се задържат докато се разглежда заявлението, имате право да поискате документът Ви за самоличност да Ви бъде върнат преди вземането на решението.

Мога ли да представя копия, а не оригинали на придружаващите документи?

Да. Могат да се подават копия на придружаващите документи, различни от паспорт или лична карта. В специални случаи националните органи могат да изискват да се представят оригиналите на определени документи, когато съществуват основателни съмнения относно автентичността им.

Някои имиграционни заявления са много скъпи в Обединеното кралство. Колко ще струват заявленията за нов статут на пребиваване за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства след края на преходния период?

Новият статут на пребиваване в Обединеното кралство ще бъде издаван безплатно (за тези, които имат валиден документ за постоянно пребиваване, издаден съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#) преди края на преходния период) или за него ще се заплаща сума, ненадвишаваща таксата, налагана на лицата с националност на Обединеното кралство за издаването на подобни документи. Обединеното кралство обяви, че навършилите 16 години кандидатстващи за статут на установено лице ще заплащат такса от 65 GBP. Кандидатите на възраст под 16 години ще заплащат такса от 32,50 GBP. (<https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>).

Аз съм женен и имаме три деца. Заедно ли ще бъдат разглеждани нашите заявления, или поотделно?

Споразумението за оттегляне гарантира, че заявленията, подадени от семейства по едно и също време, ще бъдат разглеждани заедно.

Чух, че Обединеното кралство ще издава документи за пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне в цифров формат. Как така?

Документите за пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне могат да бъдат издавани на физически носител (например като пластмасова карта със защитни елементи) или в цифров формат. Цифровият документ ще се основава на запис, съхраняван в цифрова база данни, управлявана от органите на Обединеното кралство.

Понастоящем гражданите на ЕС могат да обжалват решения на органите на Обединеното кралство. Това право ще бъде ли защитено също и след края на преходния период?

Да, това право е изцяло възпроизведено в Споразумението за оттегляне.

Какво ще се случи с онези граждани на ЕС, чиито заявления за нов статут на пребиваване бъдат отхвърлени от органите на Обединеното кралство? Ще могат ли те да останат, докато бъде постановено решение по обжалването им?

Гражданите на ЕС, по чиито заявления за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство след края на преходния период е постановен отказ, ще могат да търсят правна защита срещу този отказ. Те ще запазят правото си на пребиваване, докато решението — или резултатът от обжалването — станат окончателни. Както е предвидено понастоящем съгласно [правото на ЕС в областта на свободното движение](#), в изключителни случаи (например когато решението се основава на наложителни причини във връзка с обществената сигурност) органите на Обединеното кралство ще могат да извеждат от страната лица, по чиито заявления е постановен отказ, още преди произнасянето на окончателно решение, но те не трябва да възпрепятстват лицето да представи своята защита лично, освен при изключителни обстоятелства, когато присъствието на въпросното лице в Обединеното кралство може да доведе до сериозни проблеми с обществения ред или обществената сигурност.

Ще трябва ли да изчакам до края на преходния период, за да кандидатствам за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство?

Не. Ще имате възможност да кандидатствате за нов статут на пребиваване и документ, който го удостоверява, още преди края на преходния период. Органите на Обединеното кралство очакват доброволната схемата за подаване на заявления да бъде въведена преди 29 март 2019 г. Ще можете да кандидатствате и заявлението Ви да бъде разгледано в съответствие с всички гаранции, предвидени в Споразумението за оттегляне.

Каква е разликата между доброволната схема и задължителната схема?

Задължителната схема ще бъде въведена официално едва след края на преходния период, когато получаването на новия статут на пребиваване ще бъде необходимо условие за правото на пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне. Гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които пристигнат преди края на преходния период, ще разполагат с шест месеца след края му, за да подадат заявление за новия статут на пребиваване.

Доброволната схема ще бъде на разположение още преди Брекзит. Гражданите на ЕС и членовете на техните семейства ще имат възможност да придобият новия статут на пребиваване, но той няма да засегне Вашите права на свободно движение през преходния период.

Какво ще се случи, ако заявлението ми по доброволната схема бъде одобрено?

Макар че *технически погледнато* решението за одобрение на Вашето заявление няма да има правно действие съгласно Споразумението за оттегляне до края на преходния период (*разглеждайте го като решение с отложено действие, взето през 2019 г., което ще Ви гарантира права считано от 2021 г.*), то ще Ви даде правна сигурност, че след края на преходния период ще имате нов статут на пребиваване в Обединеното кралство. През преходния период органите на Обединеното кралство ще могат да отнемат вашия отложен статут на пребиваване единствено на основания, свързани с обществения ред.

Какво ще се случи, ако заявлението ми по доброволната схема бъде отхвърлено?

Все пак ще можете да останете в Обединеното кралство до края на преходния период, стига да отговорите на условията на [Директивата за свободното движение](#). Ще можете да кандидатствате отново по доброволната схема до края на преходния период или дори в шестмесечен срок след края на преходния период.

Мога ли да обжалвам отказа по моето заявление, подадено по доброволната схема?

Да, на разположение ще бъдат всички процедури за защита.

Аз съм лице с британска националност, пребиваващо в държава — членка на ЕС. Каква е административната процедура, която ще трябва да следвам?

Това ще зависи от държавата членка, в която пребивавате. Някои държави членки ще въведат система, подобна на тази в Обединеното кралство: засегнатите лица ще трябва да кандидатстват за нов статут на пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне като условие за законно пребиваване. Други държави членки ще прилагат система, подобна на съществуващото положение по силата на [Директивата за свободното движение](#): това означава, че кандидатстването за нов статут на пребиваване няма да бъде задължително условие за законно пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне.

Съветваме Ви да се свържете с органите на държавите членки, където пребивавате, за подробностите относно съответната процедура.

8. Професионални квалификации

- *Професионални квалификации съгласно действащото право на ЕС*

Какво представляват професионалните квалификации?

Професионалните квалификации са специални изисквания за квалификация, която лицето трябва да притежава по закон, за да има достъп до или да упражнява регламентирана професия или да осъществява регламентирани дейности в дадена държава.

Изискванията за квалификация се различават за различните професии. Те могат също така да се различават за една и съща професия или дейност в отделните държави.

Професионалните квалификации могат да бъдат придобивани чрез специализирано следване, обучение и/или професионален опит. Те могат да бъдат доказани например чрез съответни дипломи, удостоверения, както и свидетелства за правоспособност и/или за професионален стаж.

Какво се случва днес с квалификациите, признати в една държава членка, ако се установите в друга държава членка?

Гражданите на ЕС имат право да упражняват регламентирана професия като наети или самостоятелно заети лица в държава членка, различна от тази, в която са придобили квалификацията си.

Специалистите (*например физиотерапевти*), които са се обучавали и са придобили квалификацията си в една държава членка и решават да се преместят и да работят в друга държава членка, в която достъпът до и упражняването на тази професия са регламентирани, ще трябва да получат признаване на техните квалификации във втората държава членка, преди да могат да работят там.

Съгласно режима на ЕС държавите членки, които регламентират определени професии, са задължени да разглеждат придобитите в други държави членки квалификации при спазването на стриктни условия с цел признаването им и предоставянето на достъп до професията в съответната държава.

При някои професии (*лекари, медицински сестри, зъболекари, ветеринари, акушерки, фармацевти и архитекти*) съществува система за автоматично признаване въз основа на общи минимални квалификационни изисквания. Освен това при редица професии предимно в сектора на занаятите, промишлеността и търговията е на разположение автоматично признаване въз основа на професионален стаж, ако са изпълнени определени условия.

За други професии приемащата държава членка може да наложи на пристигания специалист мерки за компенсация, при условие че обективно съществуват съществени различия между квалификацията на специалиста и изискванията за квалификация в приемащата държава членка.

Държавата членка, в която се иска признаването, трябва да издаде съответното решение в рамките на строго определени срокове. Такива решения подлежат на обжалване по реда на националното законодателство, не могат да бъдат произволни и трябва да бъдат в пълно съответствие с правото на ЕС.

И накрая, за професиите, уредени със Споразумението за оттегляне, като например юристите, може да се прилагат някои специфични правила.

Този режим на ЕС не се прилага за заявления за признаване на квалификация, които се подават от граждани на държави извън ЕС, освен ако такова приравняване не е предвидено в специални договорености, например тези, приложими за гражданите на ЕИП и Швейцария.

Квалификациите, придобити от граждани на ЕС в трети държави, попадат в обхвата на режима на Съюза само в случай че са приравнени с квалификации на Съюза. Това се прави след три години упражняване на дадената професия в държавата членка, която първа ги е признала.

Какво се случва днес с квалификациите, признати в една държава членка, ако временно или понякога предоставяте услуга в друга държава членка?

За повечето професии правото на ЕС позволява само на държавата членка, в която ще се предоставя услугата, да поиска предварителна декларация от съответните специалисти. Декларацията може да се подава веднъж годишно (*или веднъж на всеки 18 месеца, в случай на европейска професионална карта*) и може да бъде придружена от ограничен брой удостоверения.

Не е разрешена предварителна проверка на квалификациите от страна на държавата членка, в която ще се предоставя услугата, с изключение на професиите, които са свързани с рискове от сериозно увреждане на здравето или безопасността на получателя на услугите. Всяка такава проверка не следва да надхвърля необходимото за тази конкретна цел.

Освен това за професии като лекари, медицински сестри, зъболекари, ветеринари, акушерки, фармацевти и архитекти, които са обхванати от системата за автоматично признаване, не може да бъде наложена предварителна проверка на квалификациите. Може да се изисква само предварителна годишна декларация.

- Професионални квалификации съгласно Споразумението за оттегляне

Оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС ще даде ли отражение върху тази ситуация?

Гражданите на Обединеното кралство вече няма да бъдат граждани на ЕС, а квалификациите на Обединеното кралство вече няма да бъдат квалификации на ЕС.

Обясненият по-горе правов режим на ЕС вече няма да бъде приложим за заинтересованите лица и повече няма да се прилага в Обединеното кралство.

Всички въпроси, свързани с признаването на техните квалификации и възможността за предоставяне на професионални услуги във всяка държава — членка на ЕС, или в Обединеното кралство, ще бъдат разглеждани по реда на националните правила и условия, без да се ползват правата, предвидени съгласно правото на ЕС.

Какъв е ефектът на Споразумението за оттегляне?

Основната цел на Споразумението за оттегляне по отношение на гражданите на ЕС и лицата с националност на Обединеното кралство, които пребивават законно в приемаща държава в края на преходния период и преди това квалификациите им са били признати в тази държава в съответствие със специален списък от нормативни актове на ЕС, е те да не бъдат засегнати от Брекзит що се отнася до валидността на признаването на техните квалификации и техните разрешителни да упражняват професията си там.

Същото ще бъде необходимо и за специалисти, които към края на преходния период са погранични работници и може да са получили признаване на техните квалификации и разрешително за упражняване на професията в държавата, в която са погранични работници.

В обхвата на Споразумението за оттегляне попадат и подадените вече от тези лица заявления за признаване на квалификацията, по които все още не е издадено решение.

Споразумението за оттегляне не гарантира на специалистите от Обединеното кралство, установени в която и да е държава — членка на ЕС, правото да се позовават на правото на ЕС, за да получат допълнително признаване на тяхната квалификация след изтичането на преходния период, било то в тяхната държава членка на пребиваване, или в която и да е друга държава — членка на ЕС, или да предоставят на временен и случаен принцип услуги в някоя от тях.

Споразумението за оттегляне не запазва валидността в останалата част от ЕС на разрешителните, издадени от органите на Обединеното кралство в някои сектори, които имат общоевропейско значение в рамките на вътрешния пазар — по-специално в

транспортния сектор, или валидността в Обединеното кралство на такъв вид разрешителни, издадени от органите на държавите — членки на ЕС.

Аз съм британски архитект, който живее и работи в Естония. Ще мога ли да продължа да упражнявам професията си?

Да. Ако професионалната Ви квалификация е била призната в държавата, в която пребивавате понастоящем, или — за пограничните работници — в която работите, решението за признаване ще продължи да важи там за целите на изпълнението на професионалните Ви дейности.

Същото се отнася и за естонски архитект, който живее и работи в Обединеното кралство.

Аз съм британски физиотерапевт, живеещ в Белгия и работещ като физиотерапевт в Люксембург, където получил признаване на моята квалификация. Ще мога ли да се възползвам от правото на ЕС и да продължа да предоставям услугите си като пограничен работник в Люксембург?

Да. Ако професионалната Ви квалификация е била призната в държавата, в която пребивавате понастоящем, или — за пограничните работници — в която работите, решението за признаване ще продължи да важи там за целите на изпълнението на професионалните Ви дейности.

Същото се отнася и за белгийски физиотерапевт, който живее в Ирландия и работи като физиотерапевт в Обединеното кралство, където е получил/а признаване на своята квалификация.

Аз съм британски ветеринар, който живее и практикува тази професия в Белгия. Ще мога ли да се възползвам от правото на ЕС и да продължа да предоставям на временен и случаен принцип услуги в други държави — членки на ЕС, след края на преходния период?

Не. Няма да можете да се позовете на правото на ЕС, за да предоставяте или да продължите да предоставяте такива услуги.

Възможността за предоставяне на такива услуги и конкретните условия за това ще се определят от законодателството и политиките на съответната държава — членка на ЕС.

Аз съм с ирландска националност. Подал съм заявление за признаване на квалификацията ми в Обединеното кралство. Какво ще се случи, ако не получа решението преди края на преходния период?

Ако преди края на преходния период сте подали заявление за признаване в държавата, в която пребивавате понастоящем, или — за пограничните работници — в която работите, процедурата за признаване на тези квалификации следва да бъде завършена в съответствие с правилата на ЕС, приложими преди края на преходния период. Това следва да гарантира безпрепятственото приключване на процедурата и положителен резултат от нея, при условие че искането Ви е обосновано.

Същото се отнася и за гражданин Обединеното кралство, който е кандидатствал за признаване на квалификацията си в държава — членка на ЕС.

Аз съм английски адвокат, пребиваващ в Белгия и регистриран в адвокатската колегия в Брюксел преди края на преходния период. Какво ще бъде положението ми след края на преходния период?

Положението Ви ще зависи от вида на Вашата регистрация.

Ако понастоящем сте регистрирани с оглед да упражнява адвокатската професия като адвокат от ЕС, т.е. под професионалното звание по произход (*в Англия и Уелс, Шотландия или Северна Ирландия*), вече няма да можете да се позовавате на правото на ЕС за предоставянето на услуги в ЕС, включително в Белгия. Вашето положение ще зависи от правилата, които държавите членки прилагат по отношение на установяването и предоставянето на услуги от юристи извън ЕС на тяхната територия.

Ако вместо това сте регистрирани като белгийски адвокат (или Вашите квалификации са били признати в Белгия по силата на Директивата относно признаването на професионалните квалификации или на специалните правила в Директивата относно установяването на адвокатите) и към края на преходния период пребивавате или работите като пограничен работник в Белгия, Вашите права на регистрация, членство и практикуване на професията ще бъдат гарантирани в Белгия. Въпреки това вече няма да можете да се позовавате на горните директиви по отношение на Вашето присъствие и предоставянето на услуги в друга държава — членка на ЕС.

Същият ще бъде резултатът при белгийски адвокат в Обединеното кралство.

Аз съм финландски гражданин и пребивавам във Финландия. Понастоящем посещавам курс в местно учебно заведение, което има споразумение за приравняване с университет в Обединеното

кралство. След завършване на обучението си ще получа диплома от Обединеното кралство. Какъв ще бъде статутът на моите квалификации, ако получа дипломата си след края на преходния период?

Доколкото Вашата диплома ще бъде издадена от учебно заведение в Обединеното кралство (университет или професионален институт в Обединеното кралство), вашата квалификация няма да бъде квалификация на ЕС и няма да се ползва от режима на ЕС за признаване.

Условията за евентуално признаване на Вашите квалификации ще зависят от националното законодателство на държавата — членка на ЕС, в която ще искате признаване, било то Финландия в настоящия случай, или друга държава — членка на ЕС, в която би се преместил гражданинът на ЕС.

9. Социална сигурност

Аз съм от Испания и работя в Обединеното кралство. Какво ще се случи с моето социално осигуряване след края на преходния период?

Когато става дума за правилата за социална сигурност, целта на Споразумението за оттегляне е да гарантира, че всичко ще бъде както сега. [Настоящите правила на ЕС](#) ще продължат да се прилагат. Това означава например, че:

- Обединеното кралство ще продължи да бъде компетентно по отношение на Вашите **социални обезщетения** — Вие плащате вноски в Обединеното кралство и имате право на социални обезщетения в Обединеното кралство без дискриминация;
- имате **достъп до здравеопазване в Обединеното кралство** при същите условия като гражданите на Обединеното кралство;
- **ако сте на почивка в Европейския съюз**, ще можете да използвате британската си европейска здравноосигурителна карта;
- **ако децата Ви пребивават в Испания** и имате право на семейни обезщетения в Обединеното кралство, ще продължите да ги получавате без никакво намаление, така сякаш децата Ви пребивават с Вас в Обединеното кралство (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg> за допълнителна информация);
- **ако имате деца след края на преходния период** и имате право на семейни обезщетения съгласно законодателството на Обединеното кралство, ще получавате обезщетенията, дори ако децата пребивават например в Испания (за допълнителна информация вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg>);
- **ако станете безработни** след края на преходния период, ще имате право на обезщетения за безработица в Обединеното кралство и ще можете да изнасяте тези обезщетения за разрешен период от време, за да търсите работа в държава — членка на ЕС (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=bg> за допълнителна информация);
- **когато се пенсионира** след края на преходния период, ще имате право на пенсия в Обединеното кралство при условията, предвидени в националното законодателство:
 - ако нямате достатъчно осигурителни периоди, за да имате право на пенсия в Обединеното кралство, Обединеното кралство ще вземе предвид до

необходимата степен периодите, които сте завършили в други държави — членки на ЕС;

- ако решите да се върнете в Испания:
 - ще продължите да получавате британската си пенсия без никакви намаления;
 - Вашата британска пенсия ще продължи да бъде актуализирана;
 - отговорността за изплащане на здравните Ви обезщетения ще бъде определена в зависимост от останалите пенсии, които получавате, и от Вашето местопребиваване;

за повече информация вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=bg>;

- **ако преживелите лица от Вашето семейство имат право на обезщетения за преживели лица в Обединеното кралство**, ще могат да поискат и да получават тези обезщетения без никакво намаление, дори ако пребивават в Испания.

Колко дълго ще продължа да бъда защитен от Споразумението за оттегляне?

Ще бъдете защитени дотогава, докато останете без прекъсване в ситуация, свързана с Обединеното кралство и която и да е държава членка.

Пример: като полски гражданин, пребиваващ към края на преходния период в Обединеното кралство и работещ там за британски работодател, ще продължите да бъдете обхванати от Споразумението за оттегляне, ако все още съществува „трансгранична връзка“.

Тази „трансгранична връзка“ между Обединеното кралство и държава — членка на ЕС, съществува дотогава, докато продължавате да пребивавате в Обединеното кралство и да работите там за британски работодател.

Тя може да продължи да съществува и когато ситуацията Ви се промени — ще бъдете защитени, при условие продължавате да имате „трансгранична връзка“ с Обединеното кралство. Така например, ще продължите да попадате в обхвата на споразумението, ако:

- продължавате да работите за британския работодател и започнете допълнителна работа в Ирландия;
- продължавате да работите за британския работодател, но се преместите да пребивавате в Ирландия;
- престанете да работите за британския работодател и започнете да работите в Ирландия, като продължавате да пребивавате в Обединеното кралство;

- Вашият трудов договор изтече и сключите друг договор с ирландски работодател — но работата продължава да се извършва в Обединеното кралство;
- станете безработни, без да получавате обезщетения за безработица, и продължавате да пребивавате в Обединеното кралство;
- станете безработни, получавате обезщетения за безработица и изнасяте тези обезщетения в Полша, като се опитвате да намерите работа там в рамките на разрешен период от време (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=en> за допълнителна информация);
- след като сте търсили неуспешно работа в Полша, се върнете в Обединеното кралство и продължете да търсите работа там;
- когато трудовият Ви договор изтече, Вие станете неактивно лице, докато чакате да достигнете пенсионна възраст, и продължете да пребивавате в Обединеното кралство;
- се пенсионира в Обединеното кралство или се върнете в родината си.

Вие обаче вече няма да бъдете обхванати от пълните правила за координация на социалната сигурност, ако трудовият Ви договор изтече и Вие промените местопребиваването си в Полша (или която и да е друга държава членка). Споразумението за оттегляне обаче гарантира, че Вашите осигурителни периоди няма да бъдат изгубени. Ако отговаряте на условията съгласно националното законодателство (например достигнете пенсионна възраст), ще можете да заявите обезщетенията въз основа на тези периоди.

Имайте предвид, че ако сте придобили право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство, преди да се преместите обратно в Полша (или която и да е друга държава членка) и се върнете в Обединеното кралство преди това право да е изгубено, ще можете все още да се възползвате от цялостната социална закрила, предоставяна съгласно Споразумението за оттегляне.

Аз съм френски гражданин, пребиваващ във Франция и работещ в Обединеното кралство. Ще бъда ли обхванат от правилата за координация на социалната сигурност след края на преходния период?

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за повече информация вж. отговора на първия въпрос относно социалната сигурност).

Обединеното кралство ще продължи да бъде компетентно по отношение на Вашето социално осигуряване, което означава например:

- че трябва да плащате **осигурителни вноски** в Обединеното кралство и имате право на обезщетения в Обединеното кралство без дискриминация;
- че имате **достъп до здравни обезщетения** във Франция, където пребивавате, за сметка на Обединеното кралство;
- **ако сте на почивка в Европейския съюз**, ще можете да използвате британската си европейска здравноосигурителна карта;
- **ако децата Ви пребивават във Франция** и имате право на семейни обезщетения, ще продължите да ги получавате без никакво намаление, така сякаш децата Ви пребивават с Вас в Обединеното кралство (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg> за допълнителна информация);
- **ако имате деца след края на преходния период** и имате право на семейни обезщетения съгласно законодателството на Обединеното кралство, ще получавате обезщетенията, дори ако децата пребивават например във Франция; за повече подробности относно приложимите правила (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg>);
- **ако станете безработни** след края на преходния период, ще бъдете защитени от правилата за координация на социалната сигурност (за повече информация вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=bg>);
- **когато се пенсионирате** след края на преходния период, ще имате право на пенсия в Обединеното кралство при условията, предвидени в националното законодателство на Обединеното кралство:
 - ако нямате достатъчно осигурителни периоди, за да имате право на пенсия в Обединеното кралство, Обединеното кралство ще вземе предвид до необходимата степен периодите, които сте завършили в други държави — членки на ЕС;

- ще получавате пенсия в Обединеното кралство без никакво намаление, дори ако пребивавате във Франция;
- Вашата британска пенсия ще продължи да бъде актуализирана;
- отговорността за изплащане на здравните Ви обезщетения ще бъде определена в зависимост от останалите пенсии, които получавате, и от Вашето местопребиваване;

За подробна информация вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=bg>;

- **ако преживелите лица от Вашето семейство имат право на обезщетения за преживели лица в Обединеното кралство**, ще могат да поискат и да получават тези обезщетения без никакво намаление, дори ако пребивават във Франция.

Аз съм български гражданин, пребиваващ в България и работещ както в България, така и в Обединеното кралство. Ще бъда ли обхванат от правилата за координация на социалната сигурност след края на преходния период?

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за повече информация вж. отговора на първия въпрос относно социалната сигурност).

Вие ще продължите да подлежите в даден момент на само едно законодателство за социална сигурност. Това законодателство ще се определя в зависимост работата, която извършвате, и от Вашето местопребиваване (за повече подробности вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=bg>).

Аз съм италиански гражданин, работещ като италиански държавен служител в Обединеното кралство. Ще бъда ли обхванат от правилата за координация на социалната сигурност след края на преходния период?

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за повече информация вж. отговора на първия въпрос относно социалната сигурност).

Италия ще продължи да бъде компетентна по отношение на вашето социално осигуряване, с всички последствия, произтичащи от това (вж. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=bg> за повече информация).

Аз съм чешки гражданин, работещ и пребиваващ в Чешката република. На почивка съм в Обединеното кралство към датата на изтичане на преходния период. Ще бъда ли обхванат от Европейската здравноосигурителна карта?

Да, за целия период на Вашата почивка. Можете да използвате Вашата европейска здравноосигурителна карта в Обединеното кралство, ако вече получавате необходимите здравни обезщетения по време на Вашата почивка, но дори и ако необходимостта от здравни услуги възникне след края на преходния период.

Аз съм британски гражданин, работещ и пребиваващ в Обединеното кралство. На почивка съм в Италия към датата на изтичане на преходния период. Ще бъда ли обхванат от Европейската здравноосигурителна карта?

Да, за целия период на Вашата почивка, но само в Италия. Можете да използвате Вашата британска европейска здравноосигурителна карта в Италия, ако вече получавате необходимите здравни обезщетения по време на Вашата почивка, но дори и ако необходимостта от здравни услуги възникне след края на преходния период. Ако обаче продължите Вашата почивка в друга държава членка, вече няма да имате право да използвате Вашата европейска здравноосигурителна карта.

Аз съм малтийски гражданин, работещ и пребиваващ в Малта. Планирам да отида на почивка в Обединеното кралство след края на преходния период. Мога ли да използвам моята европейска здравноосигурителна карта?

Не. Споразумението за оттегляне не предвижда използването на европейската здравноосигурителна карта за бъдещи почивки в Обединеното кралство.

Аз съм италиански гражданин и уча в Обединеното кралство в продължение на три години. Мога ли да използвам моята европейска здравноосигурителна карта, дори ако периодът ми на обучение продължава след края на преходния период?

Да, ще продължите да използвате Вашата европейска здравноосигурителна карта, докато престоят Ви в Обединеното кралство не бъде прекъснат. Временните посещения в Италия (например почивки) не прекъсват престоя Ви като студент в Обединеното кралство.

Аз съм хърватски гражданин, който работи и пребивава в Хърватия. Започнах курс на специализирано лечение в Обединеното кралство преди края на преходния период. Ще имам ли право да продължа да получавам лечението след края на преходния период?

Да. Споразумението за оттегляне гарантира, че лицата, които вече са започнали курса на планирано лечение в Обединеното кралство преди края на преходния период, ще продължат да имат право да получават лечението.

Аз съм британец и работя в Испания. Скоро ще достигна пенсионна възраст. Какво ще се случи с моите права на британска и испанска пенсия след края на преходния период?

Няма да има промяна при Вашата британска и Вашата испанска пенсии; всичко ще остане, както е в момента. Ще имате право на пенсия при условията, предвидени в националното законодателство; сумата ще бъде изчислена според същите правила и, в зависимост от ситуацията, според правилата на ЕС и дори ще можете да я изнасяте и актуализирате в други държави от ЕС, ако решите да се установите другаде.

Аз съм пенсионер и в момента получавам пенсия и от Обединеното кралство, и от Словения, където работех преди. Ще се случи ли нещо с моята пенсия след края на преходния период?

Няма да има промяна. Ще продължите да получавате пенсия и от Обединеното кралство, и от Словения, също както преди.

Работил съм в Обединеното кралство в продължение на 12 години. След това се преместих и сега работя в Австрия. Когато се пенсионирам (към 2035 г.), какво ще се случи с периодите ми на заетост — и осигуряване — в Обединеното кралство и Австрия?

Периодите Ви на заетост ще бъдат зачетени и след като се пенсионирате, ще получавате както пенсия от Обединеното кралство (*или по-скоро частта, съответстваща на 12 години трудов стаж*), така и австрийска пенсия (*частта, съответстваща на броя на годините, през които сте работили в Австрия*) при същите условия, които се прилагат понастоящем в ЕС.

През целия си живот съм работил в Обединеното кралство, а сега съм пенсионер във Франция. Тревожа се, че британската ми пенсия вече няма да бъде актуализирана след края на преходния период.

В Споразумението за оттегляне ясно се упоменава, че всички социални обезщетения, като например пенсията за старост, ще продължават да се актуализират в съответствие с националните правила.

Ако реша да се установя извън Обединеното кралство в бъдеще, ще мога ли да прехвърля социалните си обезщетения със себе си?

Ако сте защитени от Споразумението за оттегляне, ще имате право да прехвърляте всички съответни социални обезщетения както към държавите от ЕС, така и към Обединеното кралство, при същите условия, каквито са предвидени съгласно [настоящите правила на ЕС](#).

След като работих в Белгия през целия си живот, в момента съм пенсионер и живея в Обединеното кралство. Днес мога безпроблемно да получа здравно обслужване в местна болница. Това ще се промени ли?

Няма да има промяна след края на преходния период. Белгия ще продължи да възстановява разходите Ви за здравно обслужване в бъдеще, както го прави и днес.

10. Полезни връзки

В настоящия документ са направени редица позовавания на правото на ЕС. Можете да намерите допълнителна информация и да изтеглите консолидираните версии на нормативните актове на ЕС на английски език на следните уебсайтове:

Споразумение за оттегляне

https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

Договори за ЕС

Договор за функционирането на Европейския съюз

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=bg>

Настоящите правила на ЕС относно формалностите, свързани с пребиваването, за граждани на ЕС и членове на техните семейства

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/index_bg.htm

Директива 2004/38/ЕО („Директивата за свободното движение“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX%3A02004L0038-20110616>

Регламент (ЕС) № 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02011R0492-20180513>

Настоящите правила на ЕС относно свободното движение на специалисти

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_bg.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_bg

Директива 2005/36/ЕО („Директивата относно признаването на професионалните квалификации“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1524471207123&uri=CELEX%3A02005L0036-20171201>

Настоящите правила на ЕС относно координацията на системите за социална сигурност

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_bg.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_bg.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=849>

Регламент (ЕО) № 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1523864958846&uri=CELEX%3A02004R0883-20170411>

Регламент (ЕО) № 987/2009

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1523865037085&uri=CELEX%3A02009R0987-20180101>